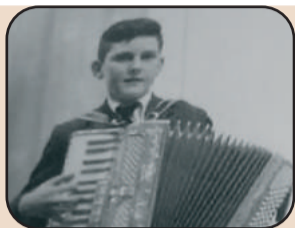

Het begon met
een accordeon

Pagina 2

Muzikaal gezin
in Terneuzen

Pagina 5

Het korte leven
van Dragonfly

Pagina 9

In 1943, tijdens de Tweede Wereldoorlog, vormden leden van harmonie- en operettegezelschappen in Goes op initiatief van Kees en Piet Schrijver een orkest dat stiekem oefende. Op 31 oktober 1944, na de bevrijding, trad het orkest The Orpheans voor het eerst in het openbaar op in café De Tol in Kloetinge voor Engelse soldaten. Muziek in de stijl van de Ramblers (van Theo Uden Masman) en The Skymasters was daarna elke avond wel ergens te horen. De bevrijders kwamen maar wat graag dansen met Dutch girls. Het dansorkest was op slag beroemd in heel Zeeland en trad later heel vaak op. Tot 1964 toen door de opkomst van The Beatles hun muziek minder gevraagd was. In 1973 werd de band heropgericht onder de naam The New Orpheans.

Dansorkest voor onze bevrijders

Op de foto uit de beginjaren: Bovenste rij vlnr Ko Hoogkamer, Jan Baarendse, Joop Marinusse, Cees Schrijver, Jo Bekenes, Nico van Beveren. Onder: Kees Broere, Hans Keukelaar, Piet Schrijver, Wim van Loenhout. | Foto: F. De Soomer, Goes

Muziek, we kunnen moeilijk zonder

Muziek, beste mensen, wat zou het leven zijn zonder muziek? Saai in elk geval. De radio tijdens het strijken, zingen bij de afwas, een opschietnummer in de auto: we kunnen maar moeilijk zonder. Muziek kan zelfs weleens de oplossing zijn voor een probleem.

door: Mieke van der Jagt

Zo kon ik vroeger meestal grote gevechten op de achterbank voorkomen door een liedje in te zetten waarvan ik wist dat mijn kinderen het kenden. Negen van de tien keer vielen ze in. Op die manier gingen we over de weg met canons, duetten, moderne en ouderwetse liedjes. Slechts zelden heb ik mijn laatste toevlucht hoeven zoeken in een zak Chokotoffs. Al die ouderwetse liedjes leerde ik van mijn vader, die zonder radio was opgegroeid in een groot, zanglustig gezin. Op zondag zongen ze psalmen en gezangen en de rest van de week was er het bundeltje 'Kun je nog zingen, zing dan mee'. Later beseft ik

pas dat mijn vader alles zong in de volgorde zoals die in het boekje stond. Mijn moeder, die wél met een radio was opgegroeid, zong graag oude swingende mopjes en draaide de draadomroep harder als er jazz of klassiek te horen was.

Hoewel Hilversum 3 al wel bestond hadden we toch onze eigen stem. En er is niets zo opheffend harmonieus als wanneer al die eigen stemmen hetzelfde lied zingen. Het zou me weinig verbazen als veel kerkangers thuis zouden blijven wanneer er geen samenzang zou zijn.

Strijdkoren

Dat de ontkerkelijking veel mensen van mijn generatie wat betreft het zingen enigszins verweesd heeft achtergelaten, zag ik bewezen in 1988 toen Nederland in de halve finale van het EK van Duitsland won. In Goes hadden zich verschillende strijdkoren verzameld voor een festival dat werd gehouden door het Solidariteitskoor De Bevelanden. Omdat de EK-finale werd gespeeld, waren in de Manhuistuin televisieschermen opgesteld, zodat de koren die van ver kwamen de wedstrijd konden zien. Mijn inschatting was dat veel van die men-

sen, net als ik, in een links koortje waren gaan zingen omdat ze de samenzang in de kerk of op school waren gaan missen. Om dat te testen begon ik mee te zingen met het Wilhelmus. Ze vielen allemaal opgetogen in. Ik had de stellige indruk dat ze het liefst alle veertien coupletten hadden gezongen. Ook de meer profane omgevingen zouden hun aantrekkingskracht verliezen zonder muziek. Wat is de schaatsbaan zonder een walsje? Sinds ze op de kermis vooral sirenes en toeters laten klinken in plaats van, zoals vroeger, Little Richard en Chuck Berry, kom ik er alleen nog als ze er gerookte paling verkopen.

Muziek, soms tintelend licht, dan weer juichend of immens bedroefd, kan een gemoed opbeuren of een stemming helpen dragen. Of alles tegelijk, zoals Vasalis schetst in de laatste zes strofen van het gedicht Fanfare-corps:

*Een warm en onverwacht verdriet,
eerbiedig voor de gewoonste dingen,
neiging om hardop mee te zingen.
en dan te huilen om dit lied
ontstond in mijn verwend gemoed.
Ik voelde me bedroefd en goed.*

Thema van Zomereditie: Kinderspelen en -spellen

Tegenwoordig is gamen de favoriete bezigheid van kinderen. Maar vroeger hadden we onze eigen kinderspelen: bikkelen, tollen, knikkeren, hoela hoep en hinkelen.

Het zomernummer van Zeeuws Weerzien gaat over kinderspelen en -spellen. Welke herinneringen heeft u daaraan en welke bijzondere spellen speelde u?

Stuur uw reactie, het liefst met een foto van vroeger, naar

redactie@zeeuwsweerzien.nl
en/of Zeeuws Weerzien,
Postbus 33, 4350 AA Veere

Het lagere schoolbandje Dixie C Pipers met André op accordeon.

De band Creatures League liet gelikte foto's maken op de trap van de Nieuwe Kerk in Zierikzee

Catfish bracht met Cajun en Zydeco een geheel nieuwe sound in de regio. André (met baard) op basgitaar geheel rechts. | Foto's Archief André van der Schelde

Een leven vol klank, ritme, genres en samenspel

Hij was amper tien toen zijn vader hem spontaan een accordeon cadeau deed en die elektrische gitaar kwam er korte tijd later ook.

door: Ali Pankow

Maar toen André van der Schelde net na de ULO, suggereerde dat het conservatorium misschien wel iets zou zijn, antwoordde diezelfde vader met: „Dat dacht ik niet. Dat is niks voor jou. Dan ga je 's nachts maar dwalen langs velden en wegen.” Daarmee was de kous af. André vervulde netjes zijn militaire dienstplicht en vond daarna een keurige baan, onder meer bij de woningbouwvereniging en later werd hij directeur van

zorgcentrum Borrendamme in Zierikzee. Maar muziek was er altijd. Klank, ritmes, genres en samenspel kleuren zijn leven. „En een vrouw die mij daarin altijd heeft gestimuleerd. Dankzij Toos was het mogelijk dat ik altijd maar weer kon optreden. Ontelbaar vaak en vooral ook in de weekenden. Zij heeft dikwijls in haar eentje de sociale contacten moeten vervullen”, zegt de inmiddels 76-jarige André van der Schelde.

Toetsen uitproberen

Hij weet nog precies hoe de vonk tussen hem en de muziek oversloeg. „Ik was een ventje van zeven en we waren met ons gezin in vakantieoord Hedenesse in Cadzand. Ik was niet weg te slaan bij de piano daar in de kantine en iedereen vond het goed dat ik erop ging spelen. Nee,

geen les gehad, ik ging gewoon die toetsen uitproberen. In feite heb ik later mezelf geleerd elk instrument te bespelen”, vertelt André. Hij erkent dat daar doorzettingsvermogen, geduld en soms verbeterheid aan te pas kwamen. En nog steeds, want op zijn muziekwolder is hij ook nu nog actief, onder meer met het bespelen van zijn bijzondere pedal steel gitaar.

Gelikte foto's

‘Seatown Five’ was de naam van het eerste bandje waarin hij met vier andere pubers speelde. „We mochten van directeur Koos Westendorp Boerma repeteren in de aula van de school en er kwamen ook optredens op schoolavonden en in De Graanbeurs in Zierikzee. Het repertoire varieerde van ‘Schlaf ein mein prinzchen schlaf ein’ tot ‘Ice cream,

you scream’. Na de middelbare school ontstond in een wat andere samenstelling de band ‘Creatures League’. We lieten gelikte foto's van ons maken bij de Nieuwe Kerk en ons repertoire ging meer de kant op van The Stones en The Animals.” Daarmee is André nog maar aan het begin van een terugblik op zijn muziekcarrière. Hij ontwikkelde zich als basgitarist. „Dat is een lekkere rol, dan kun je de anderen alle kanten opsturen.”

Nieuw genre

Na het Antoro Combo volgde het Delta Combo en daarmee vooral ook de muzikale vriendschap met onder meer Wolfert Jumelet. Op initiatief van deze toetsenist/accordeonist maakte André jaren later kennis met een geheel nieuw genre: Cajun en Zydeco in de band Catfish. Een Schouwse formatie die verraste

met opzweepende, traditionele feestmuziek en veelal Frans-talige, meerstemmige zang in de sfeer van warme exotische streken.

André vertelt gloedvol hoe het eerste optreden van Catfish in café ‘De Gekroonde Suikerbiet’ een stroom aan ongekende ervaringen in gang zette. „We werden uitgenodigd voor optredens op een bluesfestival in Amsterdam, jazzfestivals in Breda en Domburg en Klomp-pop in Ovezande. Dat waren wel bijzondere ervaringen.” Ziekten, kwalen en ouder worden blokkeerden soms de ambitie te blijven optreden. Maar vaak krabbelt een mens weer wat op en kriebelt het verlangen weer eens voor een publiek te staan. „Geen lang concert, maar in een kort voorprogramma. Wie weet”, zegt André.

Oproep voor vrijwilligers leesteam

Samen herinneringen ophalen is iets dat mensen verbindt. Daarom zijn wij in heel Zeeland leesteam gestart: vrijwilligers lezen onze krant voor aan of samen met ouderen. Wilt u helpen? Kom bij ons team! Kijk op www.zeeuwsweerzien.nl/leesteam voor toelichting of kom naar één van de informatiebijeenkomsten op: donderdag 12 mei, 14.00-15.30 uur, Wijkcentrum Hof van Buren, Middelburg; vrijdag 13 mei, 14.00-15.30 uur, Museum Het Warenhuis, Axel. Opgeven kan bij Rina Ceva via redactie@zeeuwsweerzien.nl.

Colofon

Zeeuws Weerzien is een gratis krant vol verhalen over het Zeeland van de vorige eeuw. Om zelf te lezen, of als aansporing om samen met anderen herinneringen op te halen. De krant verschijnt 4x per jaar in een oplage van 40.000 exemplaren en wordt verspreid in heel Zeeland: in de vestigingen van Bibliotheek Zeeland, zorg- en welzijns-instellingen, gemeentehuizen, musea, boekhandels en bij diverse lokale ondernemers.

Een actueel overzicht van distributiepunten evenals een digitale versie van de krant, treft u aan op onze website Zeeuwsweerzien.nl. De krant komt tot stand dankzij de inzet van een groot aantal vrijwilligers en i.s.m. Stichting Feest van Herkenning, die bijeenkomsten organiseert waarbij het delen van herinneringen centraal staat.

Uitgever

Stichting Zeeuws Weerzien:
Voorzitter Frans van de Velde,
Postbus 33, 4350 AA Veere;
zeeuwsweerzien.nl;
secretariaat@zeeuwsweerzien.nl

Redactie

Peter de Jonge (hoofdredacteur),
Margreth Ernens (website,
eindredactie), Allie Barth, Peter Blom
(Zeeuws Archief), Jan van Damme,
Johan Francke (ZB) Bibliotheek van
Zeeland), Mieke van der Jagt, Albert
Kort, Ans van Nieuwenhuijze, Ali
Pankow, Willem Staat, Peter
Verdurmen.

Vormgeving

Leo Minnaard

Illustratie voorpagina

Yan Fabriek Zeeland/
Maryanne van Winden

Druk en advertentieverkoop

Meulenberg Media, Patrick Joossens:
drukkerij@meulenberg.nl

Projectcoördinatie

Hanneke de Vroe:
redactie@zeeuwsweerzien.nl

Bij het samenstellen van deze krant is met zorg getracht alle rechthebbenden m.b.t. beeld- en archiefmateriaal te achterhalen. Mochten personen of instanties desondanks van mening zijn dat (foto)rechten zijn geschonden, dan kunnen zij zich wenden tot de redactie via redactie@zeeuwsweerzien.nl

dioraphte

FRITS LENSVELT STICHTING

FONDS
SLUYTERMAN VAN LOO
OUDERENPROJECTEN

Verdwenen beroepen ... 'DE ORGELMAN'

Op elke markt en iedere kermis

De orgelman verdwijnt langzaam maar zeker uit het straatbeeld, het beroep heeft zijn langste tijd gehad.

door: Johan Francke

De orgelman kwam je tot eind vorige eeuw met zijn draaiorgel nog op de hoek van elke markt en kermis tegen. Het getik van de koperen centenbak ging gelijk op met de maat van de muziek. Als kleuter stond je vol verbazing naar die sierlijk gesneden houten kas (het front) te kijken die 'vanzelf' muziek maakte.

O wonder

De kas was in glimmende kleuren beschilderd en bovenop stonden diverse figuren in barokke kledij die – o wonder – een dirigerestokje bewogen of met een stok op een bel sloegen. Daarachter bevond zich de klankkas met de houten of zinken orgelpijpen. Als je ouders wat centen in het bakje van de orgelman deden, mocht je de werking van dit pierement aan de achterzijde aanschouwen. Daar zat de muzikrol: het kartonnen orgelboek, dat nog het meest op brailleschrift leek. Door een groot draaiwiel te bedienen werd de muziek in werking gesteld.

Sinds 2019 hoort het draaiorgel tot het culturele erfgoed van ons land, al zal die status het verdwijnen ervan niet tegenhouden. Het draaiorgel zelf is nog helemaal niet zo oud en dateert van halverwege de negentiende eeuw. Er kan ook moderne muziek met de orgelboeken worden gedraaid. Omdat de orgels zo groot en zwaar waren, stonden

Orgelman M.J. Gouweloos met zijn draaiorgel op de Markt van Middelburg, ca. 1980. | Foto: Jaap Wolterbeek, ZB, Beeldbank Zeeland, recordnr. 125785

ze doorgaans op een onderstel met wielen met aan één zijde een klein motortje, waarmee het apparaat in werking werd gesteld.

Orgelnamen

De grote orgels hadden vaak een naam, zoals de Sater van orgelman Theo Flohil uit Middelburg, waarmee hij de voltooide restauratie van het Belfort in Sluis opluisterde in 1960. Het orgel kwam later in handen van Chiel Gouweloos, die het restaureerde en er samen met zijn vrouw nog in de jaren '80 mee op de Middelburgse Markt kwam.

De Neptunus van de Zierikzeese orgelman Rossen was gebouwd door C.M. Minning en hij bespeelde het tot in de jaren '70. In de jaren '80 speelde in Vlissingen

de Locarno, in Goes de Gavioli, en de Alinda in Zierikzee. Dat de orgelman zijn pecunia ophaalt met een koperen bak kon wel eens het einde van het ambacht inluiden.

Steeds minder mensen hebben contant geld bij zich en met bijdragen van vijf, tien of twintig cent is het moeilijk de schoorsteen rokend te houden. Het beroep wordt van oudsher dan ook al gecombineerd met andere ambachten.

Een bekende orgelman was Cornelis Rossen (1890-1976) die uit Essen in België afkomstig was. Samen met zijn echtgenote Johanna en knecht Maarten P. van der Have (bijnaam Maarten Koeke), die bij hen inwoonde, had hij een orgel waarmee ze op marktdagen en op zaterdag in

Zierikzee kwamen. Ze hadden ook een slijpkar, waarmee ze samen met trekpaard Nellie alle dorpen op Schouwen-Duiveland afgingen om scharen en andere metalen voorwerpen te slijpen.

Geen donder aan

Toen Rossen in de jaren zeventig moest optreden in een muziekprogramma van Ted de Braak van de NCRV en werd gevraagd naar zijn interesse in draaiorgelmuziek antwoordde deze geheel onverwacht dat 'hij er geen donder aan vond en het orgel het liefst tot puin zou slaan'. De soep werd niet zo heet gegeten als ze werd opgediend, want twee kleinzonen zetten het beroep voort. M.A. Gieskes en Cees Rossen werden orgeldraaier en scharenslijper in Zierikzee en Middelharnis.

En ik de bas...

door: Allie Barth

Jaren geleden richtten we een bandje op. Twee jongens waren muzikaal geschoold op gitaar en piano. De drummer en de bassist waren pure amateurs.

Ik was naar de bas verwezen. We hadden wel een hele goede zanger. Gitaar en piano waren geen probleem. Een bas en drums waren dat wel, want dure instrumenten. Van een klasgenoot konden we een snaredrum lenen. Ik moest het doen met een eensnarige theekistbas.

Aan enthousiasme ontbrak het niet. We begonnen te repeteren bij de pianist thuis, omdat een piano nu eenmaal moeilijk te transporteren was op de brommer. Tien minuten na de aanvang van de eerste repetitie was er al ruzie over het repertoire, maar om de zanger te plezieren beperkten we ons in eerste instantie tot de muziek van countryzanger Jim Reeves. En toegegeven het klonk na vijf keer oefenen – de vader van de pianist was een blokje omgegaan – niet eens zo slecht. Het lukte zelfs om gezamenlijk op het juiste moment het nummer te beëindigen.

Iedere week repeteerden we en het raakte bekend dat er in ons dorp een bandje bestond. Het viel niet mee om die bas te bespelen. Ik

kreeg weinig geluid uit de plastic waslijn, die als bassnaar dienst deed.

Tijdens een feestavond van de plaatselijke Gereformeerde jeugdvereniging zouden we voor de eerste keer voor publiek spelen. Toen we in de pauze mochten optreden, waren we best wel nerveus. Maar het lukte. Echter na drie nummers van Jim Reeves vond het publiek het wel tijd voor wat anders en de aanwezige jongelui scandeerden: „We willen beat, we willen beat.”

Ouwe plantenbak

Dat hadden we nog niet op het repertoire. Met mijn bas liep het ook allemaal niet zo lekker. De pianist brulde op een gegeven moment: „Haal nou toch eens wat meer lawaai uit die ouwe plantenbak.”

In een flits dacht ik: 'slap playing'. Een techniek waarbij zo hard aan de bassnaren wordt getrokken, dat die een hard, metalig geluid geven. De toenmalige bassist van de Dutch Swing College Band en mijn grote voorbeeld, Bob van Oven, was daar een meester in. Ik niet, maar ik deed zo mijn best, dat de plastic waslijn het begaf. Het talrijk aanwezige publiek bleef er bijna in. Dat was voor mij het sein om er onmiddellijk mee op te houden. Een illusie armer, maar een ervaring rijker. Het is maar goed dat er die avond geen foto's werden genomen.

Een theekist als bas. | Foto: internet

Wie kent niet de herkenningsmelodie van de tv-serie Baantjer? Het zijn de meeslepende frisse klanken uit de mondharmonica van de Belgische jazzmusicus Toots Thielemans (1922-2016). Door zijn virtuositeit bleef het instrument bij onze zuiderburen altijd populair. Maar bij ons raakte het mondorgel wat uit zicht.

door: Willem Staat

Zeeland telt nog slechts één harmonicaclub: de in 1948 in Westkapelle opgerichte De Krekels. De club trad talloze

Krekels houden mondorgel hoog in Zeeland

malen op in tehuizen en kerken. Vroeger oefenden de leden bij steenhouwerij Dominicus in Westkapelle. Daar tjrpten krekels, vandaar de naam. Omdat iedereen zijn ding doet om de club overeind te houden is een bestuur onnodig. Het blazen staat voorop. Dat laatste wordt lastig, want er zijn nog slechts dertien actieve leden.

Tijdens de corona-pandemie traden De Krekels alleen een keer buiten op bij Hof Mondriaan in Middelburg. Oefenen deed men eveneens in de openlucht.

Versterking

Zodra de pandemie afloopt pakken de leden de draad weer op, maar versterking is nodig om te voorkomen dat De Krekels de laatste adem uitblazen.

Wie mee wil doen hoeft echt geen sterspeler te zijn, zegt woordvoerder Cor van Beusekom (81), wiens wieg in Lienden (Betuwe) stond. Hij leerde het zelf op de harmonica die zijn moeder hem gaf toen hij aanmonsterde bij de grote vaart. Zo dat hij wat afleiding zou hebben aan boord. Van Beusekom kwam in Zeeland terecht toen hij werk kreeg bij

Een buitenoptreden van de Krekels uit Westkapelle. | Foto: Archief de Krekels

montagebedrijf Sicon in Vlissingen. Nadat hij een stukje in de krant las over De Krekels nam hij er een kijkje. Tot zijn verbazing mocht hij direct meedoen, terwijl zijn spel toen nog matig was.

Geen notenkennis

Men speelt op het gevoel en uit het hoofd. Notenkennis is niet vereist. Er bestaat trouwens maar weinig bladmuziek voor het mondorgel. Van Beusekom: „Je moet het leren door het te doen!” De club oefent eenmaal per 14 dagen bij Hof Mondriaan. Deelname is gratis. Nog een drempel minder om mee te doen.

Informatie: Cor van Beusekom
Tel: 0118-615019

Help! Mijn eerste singletje

door: Albert Kort

Hoes van de langspeelplaat Help! van The Beatles, die uitkwam in 1965. De titelsong kwam uit als single, net als de nummers Yesterday en Ticket to Ride.

Help' van The Beatles was het eerste singletje dat ik kocht. De dag dat ik met mijn moeder naar Radio van de Broek in de Klokstraat in Goes wandelde, herinner ik me nog als de dag van gisteren. De verkoopster legde het 45-toeren plaatje op een draaitafel en wij konden met ieder een koptelefoon naast het oor naar de klanken luisteren.

Hoewel ik het nummertje al vele malen op de radio had gehoord – we hadden in de keuken een draagbaar transistortoestelletje staan – wilde ik het singletje toch per se zelf kopen, zelfs al ging dat ten koste van al mijn spaarcenten. Alleen de goedkeuring van mijn ouders ontbrak nog en daarom was mijn moeder met me meegegaan.

Ik wist dat dit soort muziek niet echt haar 'ding' was, en daarom kon ik mijn geluk niet op toen ze in de winkel zei: „Als je het plaatje nou zo graag wil, mag je het wel kopen.” Nadat ik de drie gulden en vijf en negentig cent

op de toonbank had uitgeteld, verliet ik zo trots als een pauw de winkel. Thuisgekomen kon ik het plaatje in de huiskamer draaien. Op een draaitafel, die onderdeel uitmaakte van een kolossaal wandmeubel, waarin behalve de pick-up nog plaats was voor een radio en opbergrek voor langspeelplaten.

Kattengejank

Mijn vader vond popmuziek maar niks. De liedjes van de 'Fab Four' mochten mij dan wel als muziek in de oren klinken, vader had er slechts één woord voor over: 'kattengejank'. Wanneer hij 's avonds in de huiskamer de krant zat te lezen, had hij dan ook liever niet dat dit soort muziek werd gedraaid.

De plaatjes van de Beatles, Rolling Stones, Kinks en de vele andere beroemde bands uit die tijd heb ik al lang niet meer. Wat rest, zijn de klanken van de muziek, waarvan ik bijna een halve eeuw later nog steeds kan genieten. De klanken roepen herinneringen op. Zoals herinneringen aan de lagere school,

toen ik ter gelegenheid van mijn verjaardag van de juf in de klas een grammofoonplaatje van de Beatles mocht draaien. Maar ook aan de keren dat we naar het strand gingen om met ons transistorradiootje naar de Top-40 te luisteren en daar in spanning wachtten welke groep er die week op nummer 1 stond. En zo kan ik achteraf nog meer dingen bedenken die ik met deze muziek associeer. Mijn studiejaren in Amsterdam bijvoorbeeld, waar ik in een piepklein kamertje aan de Raadhuisstraat in Amsterdam met volle teugen genoot van de weldadige klanken die uit de kolossale Wharfedale-geluidsboxen klonken. De muziek van de Beatles had toen inmiddels al plaats gemaakt voor die van Pink Floyd, Genesis en de vele andere groepen die in de jaren zeventig furor maakten. Herinneringen aan een tijd die velen van ons koesteren. Het was tenslotte de tijd waarin we jong waren, de toekomst aan onze voeten lag en de bomen de hemel in leken te groeien. Kortom, 'onze tijd'.

Do Re Mi in de rosse buurt

Op mijn zevende ging ik naar de Muziekschool in Terneuzen. Na twee jaar solfègelessen (met blokfluit) mocht je een instrument kiezen om in verder te gaan. Het eerste jaar solfège (Algemene Muzikale Vorming) werd gegeven door mevrouw Dalveaux uit Sint Niklaas. Aan de blokfluit viel weinig eer voor mij te behalen, die was tamelijk versleten na gebruikt te zijn door mijn zus en twee broers.

door: Margreeth Ernens

Het tweede jaar kregen we les van Geoffrey Madge, toen nog piepjong en onbekend. Wat later maakte deze pianist naam bij Nieuwe Muziek in Middelburg. Hij sprak met een vet Australisch accent en vond ons hopeloos a-muzikaal. Dat resulteerde vaak in de uitroep: „Jullie zijn Australische sjapen!” Wat hij heel goed kon, was op een aftandse piano zijn absolute gehoor demonstreren. Op mijn negende kreeg ik mijn eerste pianolessen. Ik had voor de piano gekozen, want het harmonium van thuis (’t trapurhel) trok me helemaal niet. Dus mijn vader kocht ergens bij een boer een piano, met hier en daar wat slijtage, maar de stemmer wist ‘m in redelijke staat te brengen.

Ons huisorkestje in 1967: mijn zus bespeelt ditmaal de piano, twee broers spelen viool, ik had nog maar net pianoles en moest dus meedoen met de blokfluit, en mijn jongste broer mocht de bladzijden omslaan. | Foto: privécollectie, gepubliceerd in De Stem 26 april 1967

‘69’ Zaterdagochtend om tien voor acht had ik les (op een echte Steinwayvleugel!) in de Muziekschool in de Dijkstraat. Mijn lerares, mevrouw Dalveaux, overnachtte dan in café De Graanbeurs, zodat ze niet bij nacht en ontij vanuit Sint Niklaas hoefde te komen. Maar ze was altijd aan de late kant... en stond ik voor een dichte deur als

enige leerling op dat tijdstip. Tegenover de Muziekschool vestigde zich in 1968 een seksshop met de naam ‘69’, en ik vermaakte me tijdens het wachten door die etalage te bekijken. Dat daar een seksshop was gevestigd was niet zo vreemd, het was tenslotte de rosse buurt van Terneuzen. Ik vond de naam wel goed gevonden, daar konden ze zeker twee jaar mee toe... Maar dat de shop

in 1971 nog steeds zo heette, vond ik stom. Wist ik veel toen.

In de krant

Bij ons thuis hadden we alle vijf muziekles en dat was blijkbaar nogal apart, want we haalden er op zeker moment zelfs Dagblad De Stem mee. Met ons ‘huisorkestje’ speelden en zongen we, zoals het een goed gereformeerd gezin betaamde, op zaterdag-

en zondagavond liederen van Johannes de Heer en dergelijke. Van mevrouw Dalveaux leerde ik klassieke muziek waarderen. Niet dat ik een groot talent was, maar ik had er wel veel plezier in. Na zeven jaar wilde ik wel eens wat anders spelen, maar dát ging niet door. Einde lessen dus, maar het begin van vrije oefeningen.

Dave Berry via dakraam naar optreden in Vlissingse nachtclub

Vlissingen was op 7 februari 1966 in staat van opwinding.

Tieneridool Dave Berry kwam optreden in nachtclub La Cave. Vele honderden jonge fans hadden zich verzameld op de Nieuwendijk om een glimp op te vangen van de zanger, die een jaar eerder op nummer één in de hitparade stond met het nummer *This Strange Effect*. De menigte was zo groot dat de limousine rechtsomkeert maakte en afwachtte tot er een plan was om de ster veilig naar binnen te loodsen. Dat lukte door een dakraampje in te slaan, waardoor hij via het dak van de burens naar binnen kon.

Na zijn optreden verliet Berry via diezelfde weg de nachtclub weer en dat leverde een ‘iconische’ foto op.

Dave Berry. | Foto: Zeeuws Archief, Fotocollectie Vlissingen, nr 40631. Maker onbekend.

Nostalgische klanken op de middengolf

Wie nostalgische muziek uit de radio wil horen kan daarvoor terecht bij een Walcherse zender: Vintage Music Radio (VMR) brengt vanuit Vlissingen non-stop muziek uit de periode 1956 tot en met 1979.

De muziek wordt afgewisseld met het radionieuws en informatieblokjes van MNM (Media, Nieuws en Meer) Zeeland. Het is te beluisteren via 1485 AM, een laag vermogen middengolfzender of via <https://vintagemusicradio1485.nl/> De zender is eigendom van Jan Parent.

Verder kun je in Zeeland luisteren naar Happy FM op 1395 KHz (<https://happyradionetwerk.nl/>) vanuit Middelburg met veel goedmuziek vanaf de jaren 60 tot nu en is het legendarische Radio Caroline (<http://www.radiocaroline.co.uk>) te horen op 648 KHz.

VAN *Zwin* TOT *Zijpe*

CONCERT

Een gecompliceerde botsing maakte bijna een einde aan het muzikale voornemen van de leden van de Biervlietse harmonie om in het nabijgelegen Driewegen een concert te geven. De muzikanten maakten de tocht in auto's van bestuursleden: toen op de Noorddijk de voorste auto van de muzikantenstoet een tractor met aanhangwagen wilde passeren, moest de bestuurder plotseling remmen om een tegemoetkomende bromfietser doorgang te verlenen.

De bestuurder van de tweede auto kon hierop niet snel genoeg reageren: de beide harmonie-auto's bezorgden elkaar toen de nodige denken... Enkele schrammen en builen rijker bereikten de muzikanten tenslotte Driewegen, waar het concert, hoewel enigszins verlaat, tóch doorging. Het werd zelfs, ondanks de builen en de schrammen een voortreffelijk concert!;

Zeeuwse klanken

Zeeland een muzikale provincie? Ook lang voordat Bløf, Racoon, Emma Heesters en Danny Vera de provincie op de kaart zetten? Jawel hoor. Een beetje snuffelen in de Beeldbank Zeeland bewijst dat. Van koren tot solisten, van klassiek tot rock, van muziek in de openlucht tot kamerklanken, van beroemd tot onbekend.

Door de jaren heen hebben talloze Zeeuwen de mooiste klanken voortgebracht.

ZB Bibliotheek van Zeeland maakte deze selectie uit het rijke archief.

In alle maten en (toon)soorten.

2

3

4

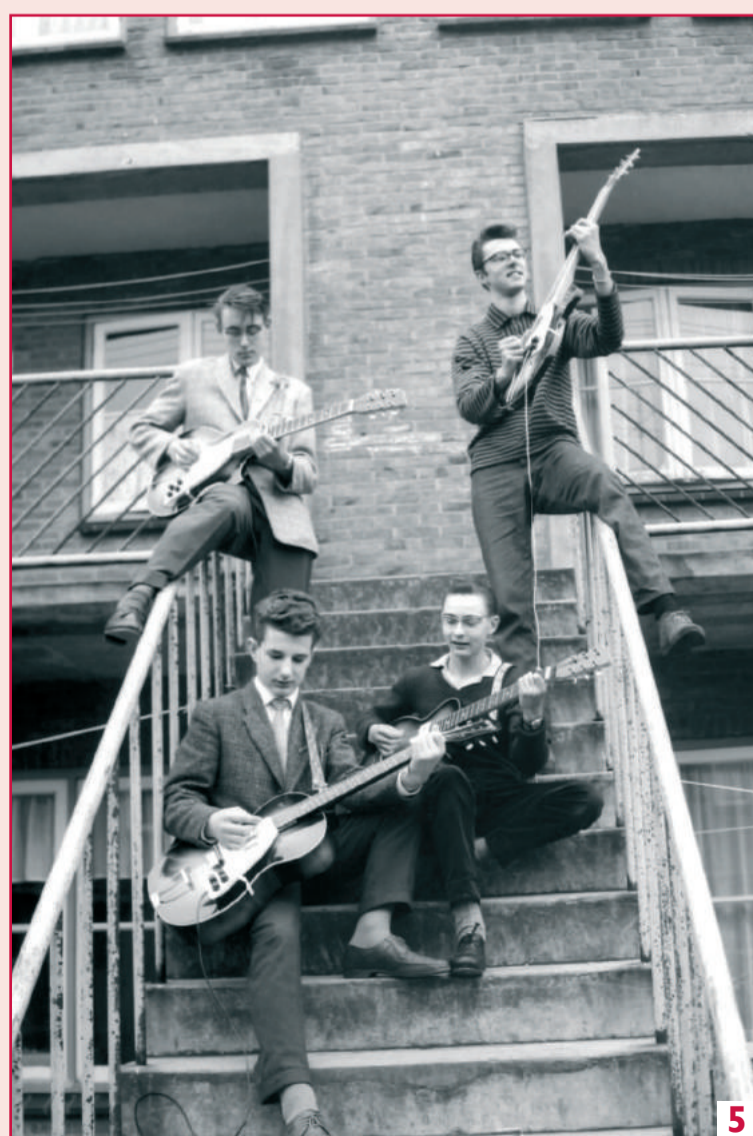

7

- 1 De Vereniging Jeugd en Muziek Zeeland in Middelburg, oktober 1962 | Fotoarchief PZC, ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. 132224
- 2 Marie Cecile Moerdijk treedt op in Kapelle (Z-B) met dames in streekdracht tijdens de 3de Zeeuwse Dialectendag op 27 oktober 1979 | Foto ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. 153224.
- 3 Draaiorgel-man J. Griep uit Terneuzen in actie in Hulst in 1961. | Jacqueline Midavaine | Foto ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. 90990
- 4 Trommelaars van jeugdorkest Semper Gaudete treden in 1964 op in Clinge | Foto: Jacqueline Midavaine, ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. 118204
- 5 De Rockin' Devils uit Vlissingen in 1961 op de trap van een flat. V.l.n.r. Dook Kopmels, Henk Koole, Tony Klink en Jan Blok uit Kruiningen. | Fotoarchief PZC, ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. 129932
- 6 Uitvoering van kamermuziek in Hulst | Foto: Jacqueline Midavaine, 1961, ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. 90788
- 7 Optreden in Biervliet van accordeonclub Flandria onder leiding van Jasper Antonisse in 1966 | Foto: Oscar de Milliano, ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. 79078
- 8 Optreden van een beatbandje in Sluis, ca. 1970 | Foto: Oscar de Milliano, ZB Beeldbank Zeeland, recordnr. 85366

6

5

Er zit muziek in de Benjaminszen

Muziek zit in de genen van de Benjaminszen.

door: Peter Verdurmen

De familie uit Sluiskil stond begin jaren vijftig, samen met de familie Hallegraef, aan de wieg van de Bonte Avond Club, afgekort BAC. Beide hadden Indische roots.

Springlevend

Veel van deze gezelligheidsclubs, die het publiek vermaakten met een mix van muziek, zang en toneelstukjes, zijn de voorbije decennia een zachte dood gestorven. Niet de Bonte Avond Club in Sluiskil. Die is na meer dan zeventig jaar nog springlevend. Bij de jaarlijkse uitvoeringen in dorpscentrum 't Meulengat is de zaal altijd goed gevuld. „We hebben heel wat trouwe fans”, zegt Diederick Benjaminsz, voorzitter en muzikaal leider van de BAC. Van de 73-jarige Sluiskilse gitarist lopen lijnen naar beatgroep The Concords, in de jaren zestig wereldberoemd in Zeeuws-Vlaanderen, The Yankee Doodle Session, Cosy Time, de Back To The Sixties-avonden en natuurlijk de Benjamins Family Band met een tiental nazaten van Ben en Dee Benjaminsz.

De broers Diederick en Danny Benjaminsz tijdens hun debuut in 1959. | Foto: Archief familie Benjaminsz

Samen met zijn broer Danny regelde Diederick in 2019 een avondvullende familieshow in 't Meulengat.

Lange reis

Terug naar begin jaren vijftig. Na een lange zeereis, die begon in de Indonesische hoofdstad Jakarta, en een tussenstop van enkele weken in hotel Du Commerce in Middelburg, streek

het echtpaar Benjaminsz met vier jonge kinderen neer in een huurwoning onder de rook van de Cokesfabriek in Sluiskil-Oost. Ben Benjaminsz had krijgsgevangen gezeten in Nagasaki in Japan. De traumatische ervaringen rondom de atoombom stonden hem nog levendig voor de geest.

Hun muzikale talent bleef niet

lang onopgemerkt, moeder speelde piano, vader viool. De plaatselijke fanfare vroeg het paar de jaarlijkse uitvoering op te luisteren.

Eén grote familie

Het applaus smaakte naar meer. Er werd een bonte avond club opgericht. Vanaf het begin was het één grote familie, aldus Diederick, die in het jaar 1959

samen met Danny zijn debuut maakte op de planken met een hit van het Deense jongensduo Jan & Kjeld, dat in Nederland furore maakte met 'Banjo Boy'. De regel 'Zet verdriet en zorgen opzij' uit het openingslied van de jaarlijkse show vat het BAC-concept mooi samen, vindt Diederick.

Zeventig jaar

Vorig jaar vierde de club uit Sluiskil het 70-jarig bestaan. Vanwege de lockdown moest de feestelijke jubileumshow worden uitgesteld. In september kon het doek alsnog op.

Qua techniek zijn er in zeven decennia sprongen vooruit gemaakt. In de beginjaren werd het optreden versterkt met zegen en schrijve één microfoon, tegenwoordig beschikken alle BAC'ers over een eigen draadloze microfoon en headset.

Het absolute hoogtepunt uit de BAC-historie was de Indonesië-reis in 1996. Het leverde prachtige herinneringen en blijvende contacten op. De volgende productie staat inmiddels op stapel. Wil je genieten van vertier uit vroeger tijden? De Bonte Avond Club Revue wordt in mei driemaal opgevoerd. Voor de data zie www.bontevondclub.nl.

Puzzel nummer 12

MUZIEKINSTRUMENTEN

In het letterveld zitten onderstaande 37 muziekinstrumenten verstopt (horizontaal, verticaal en diagonaal). Na het wegstrepen hiervan blijft een aantal niet-gebruikte letters over. Deze vormen, in de leesrichting, de oplossing.

O N A I P G L L E G N A I R T
M O R T P I E R E M E N T D R
T T T K A T G P U K E L E L E
D I I O L A R T L A N N N N T
R L U L S A O A L D O M I N I
A R L L H R V E O B P L R O C
O I F E F I T E M I O L A L O
B M N C E S D O C D L E L L N
Y S A R M E R C N I U G K I T
E A P U L T O A E I M U Z R R
K X R Z I L M R W T U B A A A
H D A N O T S I P D E Z E C B
O K A C C O R D E O N K A L A
B A N J O N O E N O D N A B S
O O D I R E G D I D T O G A F

© Louis Kesteloo

alt	citer	carillon	contrabas
sax	fagot	drumstel	doedelzak
harp	orgel	keyboard	mandoline
hobo	piano	klarinet	pierement
lier	bazuin	mirliton	didgeridoo
trom	gitaar	panfluit	dwarsfluit
tuba	piston	triangel	klavecimbel
banjo	klavier	trombone	
bugel	piccolo	accordeon	
cello	ukelele	bandoneon	

'Aolles wier anders' voor winnaar puzzel

De hoofdprijs van de puzzel uit het themanummer over 'Verzamelen' ging naar Jan van der Velde uit Vlissingen. En laat Jan nu een ras verzamelaar zijn. Vooral als het met sport te maken heeft en dan het liefst met voetbal. Vanaf zijn 17e was Jan scheidsrechter. Twaalf jaar floot hij wedstrijden in de top van het amateurvoetbal. Hij leidde zelfs de wedstrijd PSV tegen het Zeeuws elftal. Professioneel was Jan actief op een heel ander speelveld: hij was handzetter bij de PZC. Daarover kon hij tijdens de prijsuitreiking uitgebreid praten met Frans van de Velde, zijn voormalige directeur bij die krant en nu voorzitter van Zeeuws Weerzien. Uit handen van auteur Wim van

V.l.n.r. Jan van der Velde, Zeeuws Weerzien-voorzitter Frans van de Velde en auteur Wim van Gorsel. | Foto: Hanneke de Vroe

Gorsel ontving Van der Velde het boek 'Aolles wier anders - Zeeland 1950-1975'. Die schreef zes jaar terug ook een boek over de

hoogtijdagen van voetbalvereniging Middelburg. Maar of VC Vlissingen-man Van der Velde het daarover wilde hebben...

Puzzel mee en win een prijs

Stuur uw oplossing inclusief uw adresgegevens vóór 30 mei 2022 naar puzzel@zeeuwsweerzien.nl of Postbus 33, 4350 AA Veere. Onder de goede inzenders verloten wij drie boeken over een Zeeuws thema, ter beschikking gesteld door ZB Bibliotheek van Zeeland. Als unieke hoofdprijs kunt u de CD 'Liedjes van het Zeeuwse land' winnen: mooi om naar te luisteren, leuk om mee te zingen!

Prijswinnaars puzzel nummer 11

De juiste oplossing van de puzzel is: Religie. Het boek 'Dichter bij Cats - 400 jaar Sinne- en minnebeelden' (ter beschikking gesteld door ZB Bibliotheek van Zeeland) is aan de volgende goede inzenders gestuurd: Mevr. C.J.Kok-Kauffmann, Veenendaal; S. Louwerse, Serooskerke; Mevr. G.J. Maljaars, Zoutelande.

De hoofdprijs, het boek 'Als een god in Zeeland', met jeugdherinneringen aan Zeeland van bekende Nederlandse schrijvers, is gewonnen door de heer Saelaert in IJzendijke. Wij nemen contact met u op voor de overhandiging.

In de roerige jaren 60 en 70 was de Zeeuwse band Dragonfly met zijn psychedelische muziek toonaangevend in Nederland. Frontman was John Caljouw (Middelburg, 12 januari 1947), die al jaren in Spanje woont.

door: Peter de Jonge

Met vertedering kijkt hij in zijn villa net buiten het Spaanse dorp Utrera bij Sevilla naar de foto van de 13-jarige Johnny Caljouw die optreedt tijdens de bonte avond van de voetbalclub Zeelandia. Hij speelde 'Wake up little Suzy' van de Everly Brothers, zijn inspiratiebron. Het zat er dus al vroeg in. „Muziek was slechts een vehikel”, denkt hij nu. Het opende de weg naar een vrijbuiters-bestaan. Uit de genen van moeders kant: de Belgische familie Cosijn, die als een soort kermisklanten rondreisden. Met stadgenoten Jan Koole, Huib Pouwer en Richard Henning richtte hij een bandje op: Johnny & the Blue Jeans. Begonnen als skiffle-groep (net als de Beatles) werd overgeschakeld naar rock & roll. Uit de legendarische Group 69 sect ontstond onder regie van de Vlissingse dichter Hans Verhagen, die toonaangevend was in de Amsterdamse scène, Dragonfly dat met de single 'Celestial Dreams' in de Top 40 kwam. De Vlissingse kunstenaar Bert Quite beschilderde hun gezichten naar voorbeeld van Arthur ('Fire') Brown.

Londen

„Alles moest worden uitgevonden. Wij speelden in 1968 in Vlissingen samen met Pink Floyd. Het was toen zo dat als er een Engelse band hier optrad er een Nederlandse band naar Engeland moest. Dat werden wij. Ik herinner me nog ons optreden in de Speakeasy Club in Londen. Onze roadie Janneman kwam helemaal over zijn toeren onze kleedkamer binnen. 'Weet je wie er voor het podium zit? Paul McCartney...' Hij was daar met zijn vriendin Jane Asher en zijn broer Michael, die een hitje had met de groep The Scaffold.”

Sensatie

Dragonfly was in de Nederlandse incrowd van underground en psychedelica een sensatie. Niet in de laatste plaats door het fenomenale gitaarspel van Rudy de Queljoe, het muzikale genie van de groep. De groep trad ook op voor Beatrix en Claus op Drakensteyn en zou te zien zijn in de vierde aflevering van

Dragonfly heel even een supergroep-in-wording

Johnny and the Blue Jeans.V.l.n.r. Jan van de Hiele, Jan Koole, Johnny Caljouw, Huib Pouwer, Jan Delfsma en Richard Henning (1962). | Foto:Archief John Caljouw

het progressieve VPRO-televisieprogramma Hoepla. Maar dat werd van de buis gehaald nadat fotomodel Phil Bloom de eerste vrouw was die naakt in beeld kwam op de Nederlandse televisie.

Het succes was van korte duur. Het was de tijd van opkomst van geestverruimende middelen als marihuana en LSD. John Caljouw: „We kwamen terecht in de avant garde van Amsterdam. Rudy en zijn broer Tonny (de

bassist) trokken zich dan terug. Huib Pouwer werd als een trofee overal naartoe meegenomen en raakte onder de indruk. Tegen Hans Verhagen werd destijds bijna religieus opgekeken, Rudy wilde zich daar echt van losma-

ken. Hij wilde niet als pronkstuk gebruikt worden.” De eerste scheurtjes werden zichtbaar in de vriendengroep die al meer dan tien jaar samen was. Volgens Caljouw was één incident het definitieve breekpunt. „Rudy en Tonny wilden bij wijze van spreken elke week een andere versterker en een andere gitaar. Onze manager Daan Padmos zorgde daar ook voor, zonder dat we wisten hoe hij dat betaalde. Toen we wisselden van manager en in zee gingen met Cyriel van den Hemel oefenden we in de Willem III kazerne in Vlissingen. Daar heeft Padmos toen ingebroken en alle apparatuur meegenomen. Toen was het snel afgelopen.”

Rudy de Queljoe werd ingelijfd bij Brainbox, John Caljouw ging naar de Machine. Een roemloos einde van wat een internationale supergroep had kunnen worden. „Je moet nooit uit elkaar gaan”, zegt Caljouw nu. „The Golden Earring heeft dat bewezen. Maar ja: ik was twintig toen en voelde me een hele vent. Maar in feite heb je nog veel hulp en leiding nodig.”

Johnny Caljouw treedt op tijdens het 50-jarig bestaan (1910-1960) van de voetbalclub Zeelandia. | Foto:Archief John Caljouw

Hoes van de bootleg ep 4 celestial songs

De klarinet van m'n vader

door: Ans van Nieuwenhuijze

Mijn vader speelde tot kort voor en in de Tweede Wereldoorlog klarinet in de harmonie Oefening en Uitspanning in Zonnemaire op Schouwen-Duiveland. Het gezelschap, dat toen nog geen uniformen droeg, speelde al lopend door de straten van het dorp en gaf concerten

op de muzikentent op de hoek van de Zuidweg, het Breeveld en de Oostweg. Het getekende portret moet omstreeks 1943 zijn gemaakt, wat ik kan afleiden uit de verlovingsring aan zijn linkerhand. Ik denk dat het portret tijdens een repetitie is gemaakt. 5 mei 1943 trouwden mijn ouders en na aanvankelijk ingewoond te hebben bij zijn ouders in

Zonnemaire, verhuisden ze naar Brouwershaven. Dat was meteen het einde van de muzikale carrière van mijn vader. Brouwershaven had geen harmonie, maar een fanfare (Apollo) en daar zijn houtblazers niet welkom. Wel heeft hij zijn klarinet nog lang gehouden en speelde hij thuis nog wel eens voor zijn plezier. Van die huisconcertjes heb ik er diverse meegemaakt.

Getekend portret van vader Jan van Nieuwenhuijze.

Wat weet u er nog van?

Bierwagen

In het decembernummer vraagt mevrouw Van Iersel bij de foto van houten tonnetjes welk spel dit is. In mijn herinnering is het kinderspeelgoed: de bierwagen. Dat was een houten wagen met spaakwielen, waar acht tonnetjes op lagen met kleine tonnetjes daar bovenop. Getrokken door een mooi gesneden (houten) trekpaard. Ik kan helaas geen exemplaar bij diverse Speelgoedmusea terugvinden.

Kees Pel (82), Middelburg

Bidden voor het eten

Opa De Ridder (op de foto uit 1990) vierde elk jaar Eerste Kerstdag in ons gezin. Voor het eten moest er uiteraard gebeden worden. Dat deed hij op precies dezelfde wijze als de persoon op de foto die in Zeeuws Weerzien nr 11 staat: ogen stijf dicht en handen gevouwen. Opa was van gereformeerde huize, maar katholiek geworden om in 1934 met zijn Jeanne te kunnen trouwen. Elke zondag ging hij trouw naar de Onze Lieve Vrouwekerk aan de Singel in Vlissingen.

Ad en Gerda de Ridder

Vertrouwde omslagdoek

Als kind woonde ik een tijd bij tante Laurien en oom Piet in Vrouwenpolder. Ik zat daar in de eerste klas bij juffrouw Pieterse. Zij leerde ons alle psalmen. Zondags mocht ik met tante Laurien mee naar de kerk. Dan zat ik naast haar en voelde de warme omslagdoek, waar ik tegenaan rustte als de dienst lang duurde. Het voelde heel veilig. Vele omzwervingen verder, merk ik dat bij die zachte omslagdoek van tante Laurien de basis van mijn geloof is gelegd.

Ada van der Veen-Klop, Vrouwenpolder

Zeeuws leesplankje

Op onze Facebookpagina en in de digitale nieuwsbrief toonden wij een foto van een Zeeuws leesplankje met de vraag in welk dialect dit is opgesteld. Het hield de gemoederen flink bezig en de meningen liepen uiteen. Van West-Zeeuws-Vlaams tot Westkappels, maar vooral Zuid-Bevelands.

Ut leesplankje is esreven in t'iesese dialect.

Kortom: Yerseke.

Frank Ossewaarde

In welk dialect het Zeeuwse leesplankje is? Nou in het Zuid-Bevelands van 'het oosteinde'. Dus rond Krabbendijke, Waarde en Yerseke.

Jo Koema

Dit is duudelek West-Zuid-Bevelands. Ik bin hebore op 't Nieuwedurp en ôens prôt'n precies zô.

Wullem de Kok

Doorgeven

Wat een verrassing dat ik een prijs heb gewonnen met de puzzel uit jullie krant. Ik kreeg deze van een goede kennis. Vervolgens heb ik de krant weer doorgegeven aan mijn moeder en daarna weer aan een tante. Ze vonden het allemaal een leuke krant met leuke verhalen en herinneringen over de goede oude tijd.

Petra Hanse

Niet alle reacties kunnen in de krant worden opgenomen. Lees daarom verder op

www.zeeuwsweerzien.nl

Daar treft u de herinneringen van Frans Broeksma aan het kerstfeest op de zondagsschool in Middelburg.

Ook het verhaal van Joan Verheij uit Goes is een avonturenroman op zich.

Zomerkamp | Foto Joan Verheij

Rinus Willemsen uit Biervliet is een van de streektaalspecialisten in Zeeland. Speciaal voor Zeeuws Weerzien klimt hij in de pen.

Laot 't weekend mao beginnen

As 't ver'aoltje van Paulus de Boskabouter verbie was, most ik altied bots nao bed. Dat was vaste prik. In m'n pyaomao zat ik ielken aovund gespannen te luusteren nao de radio. Alli, nao de distributie. Mee 'n schuin ôdige keek ik nao de klokke. De grôte wiezder goeng 's avonds altied vlug.

In de zeumer as me moeder me dan nao bed brocht, kon 't wel 's wèrm ziin op zolder. Dan mocht het gaozeroom bluen zitten voo de frissigheid. Mao, tiid was tiid. „En kan je niet slaopen, dan bluuf je mao wakker. Mao je rust dan toch uut”, was altied het antwoord. Nêê, 'n uurtje langer opbluen dat was t'r nie bie.

's Maondags was dat gêen straffe 'ôôr. Dan spelende de muziek bij Jaop van de Sande. En as 't wèrm was in 't repetitielokaol, dan goengen de raomen open. Dan kon je muzikanten 'ôôren praoten, want den afstand was meschiens vuuftig meter. En as ze dan spelenden, jao, dan zat ik rechtop in bed en sloeg ik de maote mee. Echt waar. Ik kènnende bienao alle deuntjes. Naor 'n 'alf uurtje was 't pauze en goeng ik liggen. Mêestal viel dan ik slaop. Jao, zô goeng da.

't Leste uurtje

Toen ik laoter naor Terneuzen, nao de Mulo goeng, most ik nog op zaoterdagmorgen nao schoo-

le. Zô maor voor 'n paor uurtjes, want om 'alf twaolve begon toen al 't weekend. 't Leste uurtje was muziek. Noe za je zeggen, moe je daovoor op zaoterdagmorgen 'n dêrtig km fietsen? Kan je dan nie beter zeggen: „Vandaoge bin 'k mao ziek?”

Bel nêê, dat is nôôit nie in me opgekomen, want dat uurtje meziek, joeng dat was toch zô'n fantastische afsluutieng van de weeke. Roel Peters gaf altied mee veel plezier die muziklessen. Me zaoten mee vuuventwintig gasten in de klasse.

In een oud gebouw mee 'ôdige lokaolen. En an de ziekant van 't lokaol stoeng 'n piaono mee 'n draoikrukje d'r voo. En Peters stoeng voor de klasse en lêêrende ons 'De klokken van Haorlem' aon. Die zoeng de regels voo en wudder deijen 'm nao. En dan sproeng tie achter de piaono en joengens toch, wat klonk ta geweldig. En daornao as canoo. Dat was genieten.

'n Goed gevoel

En zô lêêrende die ons ook 'Es zogen zwei Spieleute im Lande herum'. Ziengen, mee 'n mêester die op de piaonoo speelt. Schôônder kan je je 't toch nie voorstellen? En as dan de schoole uutgieng, dan fietsende wudder in 'n kôoie mee 'n goed gevoel de stad uut, deu de Braokman, naor uus. „Kiek”, docht ik dan, „Noe kan 't weekend beginnen

Een bezoekje waard

Tijdelijke exposities in de Zeeuwse musea

maart
tot
juni 2022

► **Fruitteeltmuseum | Annie M.G. Schmidt-singel 1**, Kapelle 'Van der Have, zijn boomkwekerij en wat het bedrijf heeft betekend voor Kapelle!' www.fruitteeltmuseum.nl

► **Het Polderhuis Musea & meer Locatie museum | Zuidstraat 154-156, Westkapelle** 'Tanks in Westkapelle en Walcheren' 19 maart tot 19 juni 2022: '70 jaar duivensport in Westkapelle' www.polderhuiswestkapelle.nl

► **Historisch Museum De Bevelanden | Singelstraat 13, Goes** t/m 26 maart 2022: 'Europa is hier' - Zo zagen zij Zeeuws Meisje t/m 3 september 2022: 'Nieuwe Oude lappen' - Merklappen uit de achttiende en eerste helft negentiende eeuw www.hmdb.nl

► **Industrieel Museum Zeeland | Westkade 114, Sas van Gent** 'Krachtpatsers' - Van spierkracht tot kernenergie www.industrieelmuseumzeeland.nl

► **Marie Tak van Poortvliet Museum | Ooststraat 10a, Domburg** t/m 19 juni 2022:

'Beelden van Lian Moens' t/m 19 juni 2022: 'Uit de Doeken. De Onthulling' - Een kennismaking met het ICEAC www.marietakmuseum.nl

► **Museum De Meestof | Bierensstraat 6, Sint-Annaland** Diverse tijdelijke exposities: 'speelgoed en poppenhuizen' - 'keramisten Chris Lanooy, Leen Quist en Hans Westerweel' - 'glaskunstenaar Ton Bruyns' www.demeestof.nl

► **Museum Het Bolwerk | Markt 28, IJzendijke** 'Bastions zonder grenzen' 'Simon Stevin' 'Alexander Farnese' www.museumhetbolwerk.nl

► **Museum Het Warenhuis | Markt 2, Axel** t/m 20 maart 2022: 'Getekend door de zee - Johnny Beerens' www.hetwarenhuis.nl

► **Museum Veere | Kaai 25-27 en Markt 5, Veere** tot eind april 2022: 'Ode aan Alma' - Het Veere van Alma Oakes t/m 6 november 2022: 'Een fenomeen in Veere, Hendrik Willem van Loon (1882-1944)' mei t/m juli 2022: 'Grafiek van Frits Lensvelt mei-november 2022: Veers

Licht 2.0, Nederlandse Kring van Tekenaars www.museumveere.nl

► **Stadhuismuseum Zierikzee | Meelstraat 6-8, Zierikzee** t/m 4 september 2022: 'Bert Frijns in Stadhuismuseum Zierikzee' - glaskunst t/m 13 november 2022: 'Arnoldus van Anthonissen - een Zeeuwse meester uit de Gouden Eeuw' www.stadhuismuseum.nl

► **Terra Maris, Museum voor natuur en landschap | Duinvlietweg 6, Oostkapelle** www.terramaris.nl

► **Zeeuws maritiem muZEEum | Nieuwendijk 11, Vlissingen** 'Walcheren: het verdronken eiland' - De inundatie in foto's en verhalen www.muzeum.nl Zeeuws Museum Abdij, Middelburg t/m 6 juni 2022: 'Dichterbij Jan Heyse' t/m 11 september 2022: 're_USED re_SATIN' t/m 8 januari 2023: 'Vanuit de diepte - Ervaringen delen na een pandemie' www.zeeuwsmuseum.nl

Dit overzicht wordt samengesteld door de redactie van Zeeuwse Ankers www.zeeuwseankers.nl

Koperen Ko

Koperen Ko was een begrip in de provincie. Dat danken we aan Johannes Willem Leidecker (1909-1982), de laatste in zijn familie die het vak van reizend muzikant uitoefende. Hij kwam in de dertiger jaren in Middelburg wonen en trad tot de jaren '50 vooral op in Zeeland. Aanvankelijk op dorpen, later ook in Vlissingen en Middelburg. Hij droeg een koperen hoed met bellen en bespeelde gelijktijdig een accordeon, de grote trom en de bekkens. Cabarettier Wim Sonneveld zou zijn creatie Nikkelen Nelis op hem hebben gebaseerd.

Filmpje op zeeuwsweerzien.nl

Jaap van Westen en een leven vol muziek

Zeeland kent heel wat muzikale talenten. Bekende en minder bekende. Tot die laatste categorie behoort Jaap van Westen, die in 1893 wordt geboren in Borssele en in 1976 overlijdt.

Uitvoering van het Oratorium 'Daniël' door de Goese Oratoriumvereniging, 27 en 28 november 1947 in het Schuttershof in Goes. Solisten: sopraan Janny Schrijver uit Goes, alt Ali Filarski uit Den Haag, tenor C. Karelse uit Goes en bas-bariton A. van Doorn uit Goes. In het midden dirigent Jan Kousemaker. Op de achterste rij Jaap van Westen, die na afloop wordt gehuldigd met een lauwerkrans. | Foto: privécollectie

door: Anneke van Waarden-Koets

Jaap gaat na zijn schooltijd in de leer bij kleermaker De Meij in Goes en trouwt in 1919 met Jannetje (Jaantje) Fraanje uit Borssele. Ze beginnen een winkel in overhemden. Er zit muziek in zowel de winkel als het gezin. Ze krijgen vier dochters en een zoon. En het overhemdenwinkeltje groeit uit tot de gerenommeerde herenmodezaak Maison Van Westen.

Oratorium 'Daniël'

Jaap van Westen is een levensgenieter en een hartstochtelijk muzikieliefhebber. Hij leert orgelspelen en dirigeert verschillende koren. Jaap waagt

zich ook aan componeren. Aanvankelijk zijn het kinderliedjes, later wat grotere werken, zoals een compositie van 'Psalm 104', die veelvuldig wordt uitgevoerd. Van Westen componeert twee oratoria: 'Daniël' en 'Esther'. In de jaren dertig komt zijn oratorium 'Daniël' tot stand. Het verhaalt over het leven van Daniël in de tijd dat het Joodse volk in ballingschap in Babylonië leeft. De muziek voor koor, solisten, orgel, piano en orkest, is romantisch, licht dramatisch en een sfeervolle verklanking van de woorden van Francien Poley-Scheele, zijn vaste librettiste. Het oratorium 'Daniël' wordt

voor het eerst uitgevoerd op 11 maart 1936 in Nieuwdorp. Jaap dirigeert zelf. Op 6 november 1940 wordt 'Daniël' uitgevoerd door drie koren uit Yerseke, Hansweert en Wemeldinge, onder leiding van Jan Kousemaker. De opbrengst is bestemd voor de wederopbouw van de Hervormde kerk in Yerseke, die in de meidagen van de Tweede Wereldoorlog zwaar is beschadigd. De compositie maakt indruk.

Goese Oratoriumvereniging

In januari 1941 wordt de Goese Oratoriumvereniging opgericht. Jaap van Westen wordt lid van de zangvereniging die onder directie staat van Jan

Kousemaker, met wie hij goed bevriend is geraakt. Iedere week komt Kousemaker naar het huis achter de winkel om samen te musiceren en te praten over hun grote liefde: muziek en zang. Op 20 en 21 juli 1948 voert de Goese Oratoriumvereniging het oratorium 'Daniël' uit in de Concert- en Gehoorzaal te Middelburg. Het concert op 21 juli is bijzonder omdat het rechtstreeks wordt uitgezonden door de NCRV op Hilversum 1.

Speciaal voor deze radio-uitvoering worden landelijk bekende solisten gecontracteerd. Eén van hen is de sopraan Erna Spoorenberg, die dan aan het begin van

haar glansrijke carrière staat. De andere solisten zijn de alt Watty Feenstra-Krap, de tenor Ary Roodenburg en de bas Henk Driessen.

Bewaard

Deze uitvoering is ook op 78-toerenplaten vastgelegd. Kleinkinderen van Jaap van Westen (de kinderen van zijn zoon Piet), hebben de platen enkele jaren geleden laten overzetten op cd, zodat de uitvoering ervan in de oorspronkelijke versie beluisterd kan worden. De originele partituur van het oratorium 'Daniël' en ook de partituren van andere werken zijn bewaard gebleven.

Voorjaars schoonmaak

Foto's: Stichting Zeeuwse Visserstruïen

door: Stephanie Huijbrechtse

Enigszins ongelovig keek ik mijn tante aan. Voorjaars schoonmaak. Meende ze dat nou echt? Helaas, er was geen ontkomen aan: alle matrassen moesten van boven naar beneden en daarna zelfs naar buiten gezeuld worden! En ik? Ik moest helpen!

Logeren bij Oom en Tante op de boerderij betekende altijd: niet zeuren, maar meewerken. Die onhandelbare loodzware dingen moesten niet alleen

ZEEUWSE VISSERSTRUÏEN

naar beneden, maar vervolgens ook nog óp de haag worden getrokken – die daaronder flink doorboog – en daarna eindeloos met de mattenklopper bewerkt. Tjonge, wat was dat zwaar werk voor een vijftienjarige. Ik zie het eindeloze stof nog over het erf zweven. En pas als Tante helemaal tevreden was met het resultaat, werden ze allemaal weer terug naar boven gesjouwd. Wat een gezweet en wat een gedoe.

Werkvestje

Tante droeg tijdens de traditionele grote voorjaars schoonmaak altijd een werkvestje in plaats van haar goede zwarte jak. Want kuisen deed je niet in je goeie goed, daar had je werkgoed voor. Zo'n gebreid werkvestje was veel praktischer en bovendien makkelijk te wassen na al dat vuile werk.

Wil je ook zo'n werkvestje breien? Werkvestje Saartje is vernoemd naar één van die Tantes. Vroeger werden ze uit het hoofd gebreid, er bestonden geen patronen van. Het patroon van dit vestje is nu te koop via www.visserstruïen.eu

U krijgt het patroon van het werkvestje gratis bij aanschaf van het garen bij www.blij-dat-ik-brei.nl

De Koewacht als Het Dorp

Willy Waumans (76) uit Koewacht is nog dagelijks bezig met muziek. Onder meer als (oudste) lid van de dorps harmonie EMM. Een andere bezigheid is het hertalen van Nederlandse liedjes in dialect. Hieronder een stukje uit Het Dorp. Maar dan over De Koewacht.

Het Dorp (Koewacht)

*Op 't zolder von ik overlest
Een schuene foto niet al te best
De Koewacht van eel lang gelee*

(...)

*Wij emmen z'allemaal gekend
De Klof, de Straffen en Pol Cent
En Koos de Koster aon de kerke*

*Veur friet noar Mijntsen van den Buys
En "Peerken" oan de Belse kerk
Maor uek een pintsjen bij Ariecken*

De volledige tekst is te vinden op www.zeeuwsweerzien.nl

